

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*Data aplicării
semnăturii electronice* nr. 08-06-51
La nr. 08-06-215 din 13.01.2015

*Referitor la examinarea demersului Confederației
Naționale a Sindicatelor din Moldova*

Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova

e-mail: office@cnsm.md

Copie: Cancelaria de Stat

La indicația Cancelariei de Stat nr. 08-06-215 din 13 ianuarie 2025, Ministerul Finanțelor a examinat demersul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova nr.03-01/1036 din 31.12.2024 referitor la examinarea mai multor revendicări privitor la provocările cu care se confruntă salariații-membri de sindicat și cetățenii Republicii Moldova și, potrivit competențelor funcționale, comunică următoarele.

✓ *Cu referință la stabilirea, începând cu 1 ianuarie 2025, a salariului minim în cuantum de 6000 de lei, pentru asigurarea implementării Directivei UE nr. 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.*

Ministerul Finanțelor, ca autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea și promovarea politicii în domeniul salarizării în sectorul bugetar, este permanent în identificarea noilor soluții de majorare a salariilor în sectorul bugetar.

Astfel, reieșind din posibilitățile reale ale bugetului public național cuantumul minim garantat al salariului se reexaminează anual, având tendința de majorare a acestuia.

În acest sens, prin Hotărârea Guvernului nr.846 din 08 decembrie 2024 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară pentru anul 2025, se stabilește, începând cu 1 ianuarie 2025, salariul minim pe țară în cuantum de 5500 lei.

Respectiv, prin legea pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 305/2024, a fost majorat inclusiv cuantumul plății compensatorii aplicabil în sectorul bugetar de la 5000 de lei la 5500 de lei, ca măsură de susținere a salariaților cu venituri mici, în contextul reexaminării cuantumului minim garantat al salariului pe țară de la 01.01.2025.

Totodată, propunerea ce ține de majorarea cuantumului minim garantat al salariului în mărime de 6000 lei, va duce în ansamblu la majorarea cheltuielilor atât a întreprinderilor de stat, societăților pe acțiuni, organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică și a instituțiilor bugetare/instituțiilor cu autonomie financiară (bugetului de stat), ce va avea un impact financiar impunător inclusiv asupra bugetului public național, pentru acoperirea căruia este dificil de identificat resurse, în condițiile în care posibilitățile financiare ale statului sunt afectate de criza energetică.

În ordinea celor expuse, se menționează că revendicarea Confederației privind majorarea salariului minim pe țară în cuantumul propus de 6000 lei, care înregistrează un impact financiar asupra bugetului public național ce nu are acoperire în cadrul de resurse pentru anul 2025, urmează a fi examinată într-o etapă ulterioară, în contextul asigurării sustenabilității finanțelor publice și în corespundere cu prioritățile stabilite de Guvern.

✓ *Cu referință la majorarea și stabilirea, începând cu 1 ianuarie 2025, a unei valori de referință unice, aplicate la calcularea salariilor pentru toți angajații din sectorul bugetar, și perfecționarea legislației în domeniul salarizării în sectorul bugetar în vederea eliminării inechităților existente.*

Reformarea sistemului de salarizare în sectorul bugetar a avut drept scop crearea unui sistem unitar, transparent, echitabil și orientat spre performanță, capabil să asigure remunerare egală pentru munca egală, în baza ierarhiei posturilor.

Poziționarea în ierarhia funcțiilor în vederea stabilirii claselor de salarizare a fost efectuată în urma unei analize ample a tuturor funcțiilor în sectorul bugetar pe mai multe criterii ce țin de efortul depus, complexitatea și diversitatea muncii, condițiile de muncă, gradul de responsabilitate, etc.

Discrepanțele care existau în sistemul anterior de salarizare a personalului, proporțional sarcinilor și nivelului de responsabilitate, abordare neuniformă a plăților salariale, complexitate și fragmentare excesivă, transparentă redusă și garanția instituită de lege privind menținerea nivelelor anterioare de salarizare, au impus stabilirea unor norme și condiții salariale aferente domeniilor și funcțiilor deținute, cu scopul de a nu admite diferențe excesive în cadrul angajaților unei autorități.

Subsidiar, se menționează că Legea nr. 270/2018 garantează reexaminarea anuală a valorii de referință în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației, ce permite o creștere ascendentă a salariilor în sectorul bugetar. În același timp valorile de referință pentru calcularea salariilor angajaților pentru unele structuri/instituții din sectorul bugetar, care poartă un caracter derogatoriu au fost

introduse pentru a diminua efectul noului sistem de salarizare în sectorul bugetar, cu tendința de a fi eliminate în timp, pentru asigurarea unui sistem unitar de salarizare, care să se bazeze pe principiile reglementate de Legea nr. 270/2018.

Astfel, se menționează că, potrivit prevederilor art. 29 din Legea nr. 270/2018 la valorile de referință derogatorii nu se aplică obligativitatea de reexaminare anuală în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației potrivit celor aplicate la valoarea de referință generală.

În context, se remarcă că, reieșind din posibilitățile bugetului public național în Legea Bugetului de Stat, anual, sunt identificate resurse financiare pentru majorarea valorii de referință (cea generală) pentru calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr.270/2018, cât și a unor valori de referință derogatorii, având tendința de unificare și egalare în timp în scopul eliminării multiplelor valori de referință tranzitorii.

În acest sens, se remarcă că, în Legea Bugetului de Stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, au fost identificate resurse financiare pentru majorarea valorii de referință de bază de la 2100 la 2200 lei sau cu o creștere de 5 %, precum și a mai multor valori de referință derogatorii.

Totodată, măsura salarială potrivit celor propuse în demers la această etapă implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat care nu au acoperire financiară iar potrivit prevederilor art.17 al Legii finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget. Concomitent, se remarcă că în conformitate cu alin.(6) art.131 din Constituția Republicii Moldova, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Subiectul remunerării muncii angajaților din sectorul bugetar se află permanent pe agenda Guvernului Republicii Moldova, unul din obiectivele cheie stabilite este dezvoltarea unui sistem de salarizare care să asigure un nivel adecvat de remunerare, motivare și performanță a personalului din sectorul bugetar. Iar pentru fiecare opțiune de creștere a salariilor, este important de a determina resursele financiare suplimentare pentru a asigura principiul de sustenabilitate financiară, în sensul stabilirii nivelului de salarizare pentru personalul din unitățile bugetare cu respectarea cadrului de resurse prevăzute în bugetele componente ale bugetului public național.

În acest sens solicitările adiționale pe aspectul ce ține de revizuirea condițiilor de salarizare în sectorul bugetar, în vederea asigurării unui nivel competitiv de salarizare pentru toate categoriile de angajați din sectorul bugetar, identificării și eliminării discrepanțelor salariale existente, precum și asigurării echității salariale a

angajaților din sectorul bugetar vor fi examinate în cadrul procesului de reformă salarială, inițiat în anul 2025, ce vizează exercițiul de evaluare a posturilor și de revizuire a prevederilor cadrului normativ aferent salarizării angajaților în sectorul bugetar, cu luarea deciziilor de amendare în complex și în funcție de disponibilitățile financiare ale bugetului de stat.

✓ *Cu referință la reducerea poverii fiscale asupra veniturilor populației prin majorarea scutirilor la impozitul pe venit pentru persoanele fizice.*

În scopul propunerii privind reducerea poverii fiscale asupra veniturilor populației prin majorarea scutirilor la impozitul pe venit pentru persoanele fizice, menționăm că prin Legea nr.214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală), începând cu 01.01.2025, au fost majorate cu 10% scutirile pentru persoanele fizice cetățeni, asigurând atenuarea impactului inflației asupra veniturilor cetățenilor, precum și susținerea familiilor cu copii.

Scutiri	2024	2025
Scutirea personală	27 000 lei	29 700 lei
Scutirea personală majoră	31 500 lei	34 620 lei
Scutirea suplimentară majoră	19 800 lei	21 780 lei
Scutirea pentru persoane întreținute	9 000 lei	9 900 lei
Scutirea pentru persoane întreținute cu dizabilități	19 800 lei	21 780 lei

✓ *Cu referire la perfecționarea mecanismului de acordare a tichetelor de masă, se menționează că, Ministerul Finanțelor este la etapa de ajustare a Legii nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masa prin elaborarea unui proiect de lege, care a fost înregistrat cu număr unic 1107/MF/2023 și prezentat spre consultare.*

Prin urmare, comunicăm că, Ministerul Finanțelor a receptionat avizul Confederației Naționale a Sindicatelor la proiectul menționat, iar propunerile înaintate vor fi examinate în cadrul procesului de avizare, cu asigurarea argumentării instituției vis-a-vis de acestea.

✓ *Cu referire la urgentarea implementării registrului electronic al salariaților pentru toate unitățile din economia națională.*

Prin Hotărârea Guvernului nr.681/2020, a fost aprobat conceptul Sistemului informațional automatizat "Registrul electronic al angajaților" pentru sectorul bugetar ca urmare a modificărilor operate în Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 și abrogării Hotărârii Guvernului nr.1449/2007, conform cărora din 1 septembrie 2019 mecanismul privind carnetele de muncă nu mai este aplicabil, precum și în contextul lipsei, la momentul actual, a unui sistem electronic de evidență integrată și sistematizată a informației aferente persoanelor angajate în

sectorul bugetar, inclusiv a informațiilor aferente raporturilor de muncă/serviciu ale acestora.

În acest sens, SIA REA reprezintă totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale, organizaționale, a sistemelor de transmitere a datelor, a tehnologiilor de utilizare a lor, a normelor de drept și a infrastructurii pentru susținerea informațională a notificării, a evidenței, a monitorizării și a raportării informației cu privire la persoanele angajate.

Utilizarea Sistemului informațional automatizat "Registrul electronic al angajaților" este obligatorie începând cu 1 iulie 2022 pentru toate autoritățile/instituțiile bugetare finanțate integral din bugetul de stat sau din bugetele locale, iar actualmente Ministerul Finanțelor este într-un proces continuu de dezvoltare și perfecționare a SI menționat.

✓ *Cu referire la acordarea indemnizației unice pentru tinerii specialiști din domeniul asistenței sociale, serviciului public, precum și altor domenii din sectorul real pentru specialitățile care sunt solicitate în zonele rurale.*

Se consideră imperios ca autoritățile publice centrale de specialitate, ca autorități de resort responsabile de politica statului în domeniile menționate, să examineze problemele cu identificarea soluțiilor eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate, și să înainteze propuneri de intervenție justificată a statului la etapa de prezentare a propunerilor pentru discuții în cadrul procesului de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu. Propunerile respective vor fi examinate ulterior, ținând cont de evoluția cadrului de resurse financiare ale bugetului public național, urmărind scopul de asigurare a conformării cadrului de politici cu cel de resurse, precum și corelării programelor de cheltuieli cu prioritățile din documentele strategice.

✓ *Cu referire la includerea în stagiul de cotizare necesar pentru stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă a perioadei de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani și a perioadei de rezidențiat/internatură în învățământul post universitar obligatoriu.*

Se menționează că, propunerea înaintată se consideră a fi o măsură de politică nouă, implementarea căreia va necesita mijloace financiare suplimentare, care nu au fost cuantificate.

În condițiile în care numărul de beneficiari de prestații crește anual, concomitent cu majorarea cuantumului prestațiilor sociale, includerea unor noi măsuri de politică fără sursă de acoperire va mări și mai mult dependența Bugetului Asigurărilor Sociale de Stat (BASS) față de Bugetul de Stat.

✓ *Cu referire la majorarea pentru anul 2025, până la 50 mil. lei a cheltuielilor pentru tratamentul balneosanatorial a persoanelor asigurate.*

Se menționează că, reieșind din spațiul fiscal limitat pentru anul 2025, au fost alocate 20 mil. lei, în acest scop, fiind acoperite din Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat care este unul deficitar.

Totodată, relatăm că transferurile de la bugetul de stat pentru acoperirea deficitului BASS pentru anul 2025 a fost aprobate în volum de 4 195,0 mil. lei, astfel majorarea neargumentată a unor cheltuieli, va alimenta în continuare nesustenabilitatea acestui buget, iar povara cheltuielilor suplimentare inevitabil va fi atribuită bugetului de stat.

Suplimentar, ținem să informăm că prestația „acordarea biletelor de tratament balneosanatorial” este subiect al procesului de Raționalizare a cheltuielilor în sectorul social, care este la etapa de definitivare a Raportului.

Astfel, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate de instituție guvernamentală responsabilă de gestionarea politicilor în domeniul protecției sociale, urmează să analizeze revendicările conform competențelor și după caz, să înainteze propuneri în vederea alinierii acestora cu obiectivele strategice pe termen mediu și alocarea rațională a resurselor financiare.

✓ *Cu referire la majorarea transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru asigurarea categoriilor de persoane neangajate prevăzute la art.4 alin (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585/1998, pornind de la numărul persoanelor neangajate și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.*

Propunerile prezentate privind modificarea modului de estimare a transferurilor acordate fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, vor atrage după sine cheltuieli suplimentare de mijloace financiare din bugetul de stat, ceea ce este dificil de identificat în condițiile în care statul deja este excesiv de angajat în diferite programe. Mai mult ca atât, pe parcursul ultimilor trei ani, Guvernul a injectat sume colosale pentru atenuarea crizelor cu care s-a confruntat Republica Moldova, și anume conflictul armat din Ucraina, criza energetică, precum și alte angajamente asumate.

În același timp, în tabelul de mai jos sunt indicate cheltuielile alocate din bugetul de stat pentru finanțarea sectorului „Ocrotirii sănătății”, inclusiv cuantumul transferurilor acordate fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) pentru anii 2020-2025, după cum urmează:

	2020 executat	2021 executat	2022 executat	2023 executat	2024 executat	2025 aprobat
Ocrotirea sănătății	4.943,3	7.648,1	7.635,0	8.922,3	9.132,7	9283,8
<i>inclusiv transferuri acordate FAOAM</i>	<i>3.533,7</i>	<i>5.835,0</i>	<i>6.095,2</i>	<i>6.847,6</i>	<i>6.999,4</i>	<i>7328,1</i>

mil. lei

În urma analizei evoluției datelor financiare din tabel de atestă faptul că, comparativ cu anul 2020, volumul cheltuielilor aferente sectorului sănătății în anul curent a fost majorat cu 87,8%, de la 4 943,3 mil. lei în anul 2020 la 9 283,8 mil. lei în anul 2025. La fel și volumul transferurilor FAOAM a fost practic dublat și a constituit 7 328,1 mil. lei în anul 2025, comparativ cu 3 533,7 mil. lei în anul 2020.

Totodată, în urma analizei executării FAOAM se atestă cronic solduri de mijloace bănești care se formează la finele anilor.

✓ *Cu referire la majorarea, pentru anul 2025, a cheltuielilor pentru odihna de vară a copiilor, cel puțin la rata inflației față de cheltuielile executate pentru anul 2024.*

Se menționează că, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Ministerul Finanțelor a inițiat procesul de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2026-2028.

Măsura ce ține de *majorarea pentru anul 2025 a cheltuielilor pentru odihna de vară a copiilor, cel puțin la rata inflației față de cheltuielile executate pentru anul 2024*, reprezintă o politică cu caracter sectorial de care este responsabilă autoritatea publică de specialitate conform domeniilor de activitate.

În acest context, Ministerul Educației și Cercetării, ca autoritate publică centrală de specialitate responsabilă de politica statului în domeniul educației, urmează să examineze revendicarea solicitată și, la necesitate, să prezinte propunerea respectivă la etapa elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2026-2028 și a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2026, unde solicitarea va fi examinată prin prisma efortului financiar al statului, ținând cont de evoluția cadrului de resurse financiare ale bugetului public național, precum și de multitudinea de angajamente asumate care nu pot fi pe deplin onorate.

Suplimentar, se informează că, în anul 2025, întru organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor în bugetul public național sunt prevăzute alocații în volum de 153,4 mil. lei, dintre care 114,4 mil. lei constituie mijloace financiare alocate din bugetul de stat, cu o creștere de 13,4 la sută, față de cheltuielile executate pentru anul 2024.

Secretar de Stat

Alina CERTAN

✉ Ludmila Burduja
 (022) 262-749